การยกระดับคุณภาพการผลิตและพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่สู่ยุคนิวนอร์มัล*

Enhancing the Quality of Production and Developing Educational Innovation Competencies of New-Generation Teachers in the New Normal Era

[1]ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์, [2]ศักดิ์ศรี สืบสิงห์, [3]วาสนาไทย วิเศษสัตย์ และ [4]พระมหากิตติพัฒน์ ศรีชัย
[1]Channarong Wisetsat, [2]Saksri Suebsing, [3]Wassanathai Wisetsat and [4]Phramaha Kittipat Srichai
[1,2]คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
[3]สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์
[4]โรงเรียนปริยัติธีรวิทยา
[1,2]Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Thailand.
[3]The Secondary Educational Service Area Office Buriram, Thailand.
[4]Pariyattitheerawitthaya School, Thailand.
[3]Corresponding Author's Email: wasana.thai@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ และ 2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ ดำเนินการวิจัย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและแนวคิดในการพัฒนาสรรมถนะนวัตกรรมทางการศึกษาของครูรุ่นใหม่ ระยะที่ 2 พัฒนาและหาคุณภาพรูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ ระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ แบบสังเกต แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูรุ่นใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 120 คน ซึ่งได้มาโดยการการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้คือสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1. รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นการออกแบบการสอนที่มุ่งส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับครูรุ่นใหม่ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง และ 6) ระบบสนับสนุน ทั้งนี้ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็น 6 ขั้น คือ ขั้นกำหนดเป้าหมาย ขั้นระดมสมอง ขั้นออกแบบนวัตกรรม ขั้นสะท้อนนวัตกรรม ขั้นจัดการเรียนรู้ และขั้นประเมินผล 2. สมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ที่ได้รับการส่งเสริมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการนำเสนอแนวคิด การตีความบริบท

*Received September 24, 2025; Revised January 12, 2026; Accepted February 5, 2026

การสะท้อนแนวคิด การประเมินความสำเร็จมีระดับสรรมถนะอยู่ในระดับสูง ส่วนการสร้างแนวคิด การร่วมมือกับผู้อื่นมีระดับสรรมถนะอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: สมรรถนะนวัตกรรมการศึกษา; ครูรุ่นใหม่; ยุคนิวนอร์มัล

Abstract

This research article aimed (1) to develop a learning model to enhance educational innovation competencies of new-generation teachers, and (2) to examine the results of implementing this model. The research was conducted in four phases: Phase 1 involved studying fundamental data and concepts related to developing educational innovation competencies of new-generation teachers; Phase 2 focused on developing and validating the quality of the learning model; Phase 3 involved implementing the model; and Phase 4 examined the outcomes of its use. The research instruments included the learning model, observation forms, questionnaires, and interviews. The target group consisted of 120 new-generation teachers in Northeastern Thailand, selected through purposive sampling. Data were analyzed using basic statistics, including percentage, mean, and standard deviation.

The findings indicated that the learning model for enhancing educational innovation competencies is an instructional design aimed at promoting such competencies among new-generation teachers. It consists of six components: (1) principles, concepts, and underlying theories, (2) objectives, (3) learning procedures, (4) social system, (5) response principles, and (6) support system. The learning process was synthesized into six steps: goal setting, brainstorming, innovation design, innovation reflection, learning management, and evaluation. The results also showed that the overall educational innovation competencies of new-generation teachers were at a high level. Specifically, competencies in idea presentation, contextual interpretation, reflection, and evaluation were at a high level, while competencies in idea generation and collaboration were at a moderate level.

Keywords: Educational Innovation Competency; New-Generation Teachers; New Normal Era

บทนำ

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน สถานการณ์ที่ผันผวนอย่างต่อเนื่องได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจทั่วโลก ส่งผลให้ “สมรรถนะนวัตกรรม” (Innovation Competency) กลายเป็นทักษะหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นทักษะรากฐานที่นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม (Drapeau, 2014; Lee and Benza, 2015) ด้วยเหตุนี้ สถาบันอุดมศึกษาชั้นนำระดับโลกต่างตระหนักถึงความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาอย่างเป็นระบบ อาทิเช่น มหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด ที่มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกฝนและพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยแห่งชาติไต้หวัน ที่มีการบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการอบรมเชิงปฏิบัติการและการสอดแทรกในหลักสูตรการเรียนการสอน (Lee, 2018) ขณะที่ มหาวิทยาลัยแอลเบอร์ตา

ประเทศแคนาดา (Varnhagen et al., 2010) และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเดลฟท์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ (Boks and Pascual, 2004) ต่างกำหนดให้การคิดเชิงนวัตกรรมเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนานักศึกษาผ่านการจัดสภาพแวดล้อมและหลักสูตรเฉพาะทาง เช่นเดียวกับ มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนียเทค ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ปลูกฝังสมรรถนะนวัตกรรมผ่านรายวิชาและการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาอย่างเข้มข้น (Amelink Watford and Scales, 2012) นอกจากนี้ ในระดับองค์กรระดับชาติอย่างสถานฝึกอบรมแห่งชาติออสเตรเลีย (Australian National Training Authority, 2001) ยังได้กำหนดนโยบายพัฒนาทักษะนวัตกรรมให้แก่ผู้รับการอบรมในสายวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อสร้างบุคลากรที่มีขีดความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่สังคม

สำหรับประเทศไทยได้มีการขับเคลื่อนสมรรถนะนวัตกรรมผ่านนโยบายด้านการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ปรากฏใน แผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีศักยภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Office of the Higher Education Commission, 2007) สอดรับกับประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำหนดให้สถาบันผลิตบัณฑิตต้องพัฒนาทักษะทางปัญญาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความงอกงามทางนวัตกรรมตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Ministry of Education, 2018) นอกจากนี้ ภายใต้โมเดล "ประเทศไทย 4.0" ยังระบุอย่างชัดเจนว่าการขับเคลื่อนประเทศสู่ความยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในตัวครูรุ่นใหม่ (Division of Research Administration and Educational Quality Assurance, 2017) ส่วนในระดับภูมิภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระยะ 5 ปี โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสมรรถนะนวัตกรรมถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งสำหรับครูยุคใหม่ที่จะปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ด้วยหลักการและเหตุผลข้างต้น สมรรถนะนวัตกรรมของครูรุ่นใหม่จึงเปรียบเสมือนกุญแจสำคัญสำหรับห้องเรียนแห่งอนาคต ครูคือกลไกหลักในการบ่มเพาะเยาวชนให้มีความคิดสร้างสรรค์และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมการศึกษาอันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบด้านการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู จึงเล็งเห็นความจำเป็นในการ ยกระดับคุณภาพการผลิตและพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่สู่ยุคนิวนอร์มัล งานวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาต่อยอดและขยายผล “รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมของครูรุ่นใหม่ โดยปรับปรุงรูปแบบให้มีประสิทธิภาพและมีความสอดคล้องกับบริบทกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านกระบวนการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและการทดลองใช้เพื่อนำไปสู่การถ่ายทอดองค์ความรู้และอบรมพัฒนาอาจารย์ผู้สอนในกลุ่มวิชาชีพครู ให้มีความเข้าใจและสามารถใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการยกระดับคุณภาพการผลิตและพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่สู่ยุคนิวนอร์มัลนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูรุ่นใหม่ จำนวน 120 คน ซึ่งมีการเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 มีขั้นตอนการดำเนินการและเครื่องมือวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อเอก สารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ ครูรุ่นใหม่ในภาคอีสาน 120 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัย 4 อย่าง พร้อมหาคุณภาพของเครื่องมือโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1) รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ หาคุณภาพโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมด้านแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ขั้นตอนการเรียนรู้ของรูปแบบ ระบบสังคมของรูปแบบ หลักการตอบสนองของรูปแบบ ระบบสนับสนุนของรูปแบบ โดยรวมรูปแบบการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 4.47 มีความเหมาะสมในระดับมาก

2) แบบสำรวจระดับสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ หาคุณภาพโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสม โดยรวมแบบสำรวจระดับสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.43 มีความเหมาะสมในระดับมาก

3) แบบสังเกตพฤติกรรมของครูรุ่นใหม่ หาคุณภาพโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสม โดยรวมแบบสังเกตพฤติกรรมของครูรุ่นใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.38 มีความเหมาะสมในระดับมาก

4) แบบสัมภาษณ์ครูรุ่นใหม่ หาคุณภาพโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสม โดยรวมแบบสัมภาษณ์ครูรุ่นใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.46 มีความเหมาะสมในระดับมาก

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ได้แก่

1) ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและแนวคิดในการพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรม

2) ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมของครูรุ่นใหม่

3) ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมของครูรุ่นใหม่

4) ระยะที่ 4 สรุปผลการทดลอง ปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรม

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล ทั้งส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ผลพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมของครูรุ่นใหม่ในภาคอีสาน และวิเคราะห์ผลการศึกษานวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่หลังจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมของครูรุ่นใหม่

ขั้นตอนที่ 7 การสรุปผลการวิจัย สรุปองค์ความรู้ใหม่ อภิปรายผล และนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ ที่ผ่านการหาคุณภาพโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมโดยรวมรูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.47 มีความเหมาะสมในระดับมาก ดังนี้

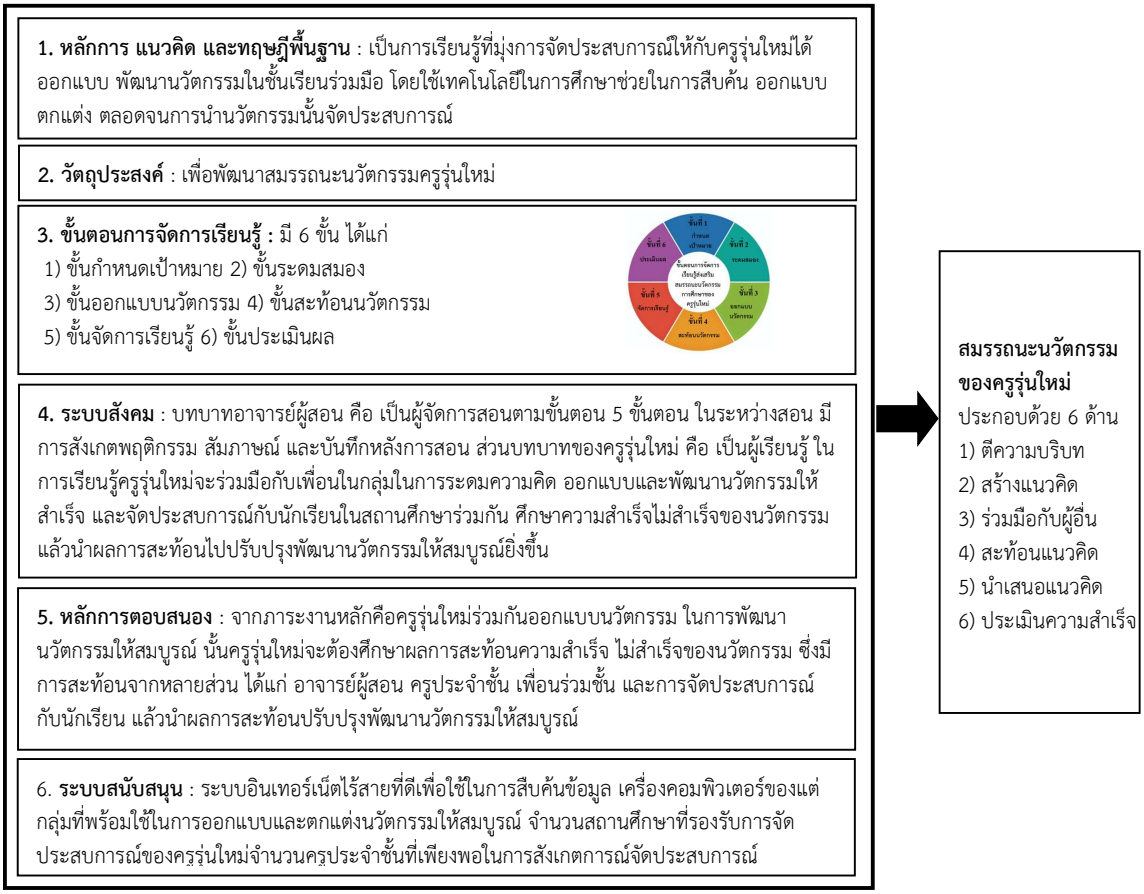

Figure 1: Educational Innovation Competency of New Generation Teachers

จากภาพประกอบ 1 สรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นการออกแบบการสอนที่มุ่งส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับครูรุ่นใหม่ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง และ 6) ระบบสนับสนุน ทั้งนี้ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็น 6 ขั้น คือ ขั้นกำหนดเป้าหมาย ขั้นระดมสมอง ขั้นออกแบบนวัตกรรม ขั้นสะท้อนนวัตกรรม ขั้นจัดการเรียนรู้ และขั้นประเมินผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ขอนำเสนอเป็นผลพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยหลังทดลองของสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ที่ได้รับการส่งเสริมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษา

องค์ประกอบ	สมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่	ระดับค่าเฉลี่ย	ระดับสรรมถนะ
1	การตีความบริบท	3.59	สูง
2	การสร้างแนวคิด	3.43	ปานกลาง
3	การร่วมมือกับผู้อื่น	3.36	ปานกลาง
4	การสะท้อนแนวคิด	3.57	สูง
5	การนำเสนอแนวคิด	3.62	สูง
6	การประเมินความสำเร็จ	3.55	สูง
	โดยรวม	**3.52**	**สูง**

จากตาราง 1 จากการศึกษาค่าเฉลี่ยหลังทดลองของสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ที่ได้รับการส่งเสริมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษา พบว่าสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.52 มีสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการนำเสนอแนวคิด การตีความบริบท การสะท้อนแนวคิด การประเมินความสำเร็จมีระดับสมรรถนะอยู่ในระดับสูง ส่วนการสร้างแนวคิด การร่วมมือกับผู้อื่นมีระดับสรรมถนะอยู่ในระดับปานกลาง

องค์ความรู้ใหม่

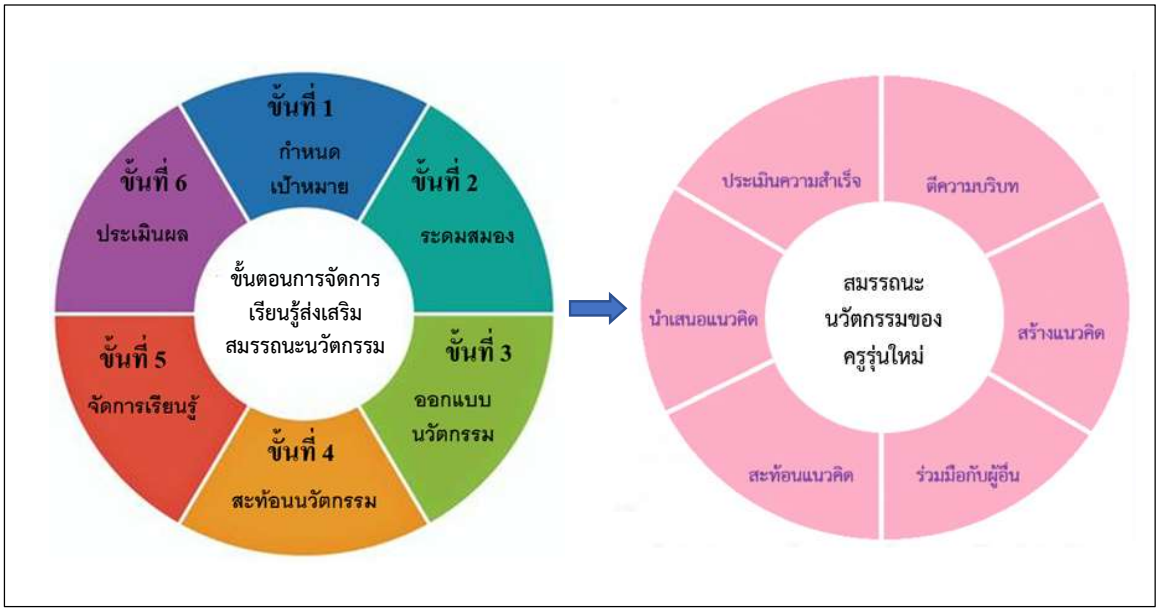

Figure 2: Learning Management Steps to promote Competencies of New Generation Teachers

จากภาพ 2 จะได้ว่ารูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมทางการศึกษาของรุ่นใหม่มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมาย ขั้นที่ 2 ระดมสมอง ขั้นที่ 3 ออกแบบนวัตกรรม ขั้นที่ 4 สะท้อนนวัตกรรม ขั้นที่ 5 จัดการเรียนรู้ และขั้นที่ 6 ประเมินผล เมื่อนำขั้นตอนตามรูปแบบนี้ไปจัดการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมของครูรุ่นใหม่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ตีความบริบท สร้างแนวคิด ร่วมมือกับผู้อื่น สะท้อนแนวคิด นำเสนอแนวคิด และประเมินความสำเร็จ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะวัตกรรมมทางการศึกษาเป็นการออกแบบการสอนที่มุ่งส่งเสริมสมรรถนะวัตกรรมมทางการศึกษาสำหรับครูรุ่นใหม่ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง และ 6) ระบบสนับสนุน ทั้งนี้ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็น 6 ขั้น คือ ขั้นกำหนดเป้าหมาย ขั้นระดมสมอง ขั้นออกแบบนวัตกรรม ขั้นสะท้อนนวัตกรรม ขั้นจัดการเรียนรู้ และขั้นประเมินผล ผ่านการหาคุณภาพโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมด้านแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ขั้นตอนการเรียนรู้ของรูปแบบ ระบบสังคมของรูปแบบ หลักการตอบสนองของรูปแบบ ระบบสนับสนุนของรูปแบบ โดยรวมรูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.47 มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ขึ้นอย่างเป็นระบบด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมทางการศึกษาของครูรุ่นใหม่ ระยะที่ 2 พัฒนาและหาคุณภาพรูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ ระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ สอดคล้องกับ Keeves (1997) ได้กล่าวว่ากระบวนการการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้นั้นควรเริ่มด้วยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ เมื่อได้รูปแบบแล้วควรมีการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงรูปแบบ จากนั้นควรมีการทดสอบรูปแบบ และการสรุปผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ Wilson (2016) ที่กล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้นั้นต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันโดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้เป็นหลัก สอดคล้องกับ Phusee-orn (2011) ที่กล่าวว่า กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการวิจัยที่เป็นที่ยอมรับว่าเมื่อนำนวัตกรรมใด ๆ มาผ่านกระบวนการแล้วนวัตกรรมนั้นจะมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับได้ ซึ่งควรเริ่มจากการศึกษาปัญหาและความต้องการ แล้วค่อยพัฒนาและศึกษาผลการใช้นวัตกรรม สอดคล้องกับ บาร์คลีย์, ครอส และ เมเจอร์ (Barkley Cross and Major, 2014) ที่ว่าการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มแบบโต้ตอบมีความเหมาะสำหรับการเรียนรู้กับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยผู้เรียนแต่ละคนอาจทำหน้าที่เหมือนหรือต่างกันก็ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของภาระงานที่เรียนรู้ แต่อย่างไรก็ตามก็จะอยู่ภายใต้งานที่ได้รับมอบหมายเดียวกัน เมื่อเรียนรู้เสร็จจะเกิดความรู้ที่สูงขึ้นหรือเกิดความเข้าใจที่ลึกขึ้นและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wu, Hwang , Kuo and Huang (2013) ได้ทำการวิจัยเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันสามารถส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาปริญญาตรีได้ดี

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่พบว่าสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ที่ได้รับการส่งเสริมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การนำเสนอแนวคิด การตีความบริบท การสะท้อนแนวคิด การประเมินความสำเร็จมีระดับสรรมถนะอยู่ในระดับสูง ส่วนการสร้างแนวคิด การร่วมมือกับผู้อื่นมีระดับสรรมถนะอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ Wisetsat and Nuangchalerm (2019) ได้ใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมนวัตกรรมการศึกษาของครูรุ่นใหม่ พบว่านวัตกรรมสื่อการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 3 ลักษณะ คือ สื่อการสอนกลุ่มใหญ่ สื่อการสอนกลุ่มย่อย และสื่อการสอนรายบุคคล แต่ชนิดของนวัตกรรมที่ครูรุ่นใหม่พัฒนาขึ้นจะมีความต่างกับครูรุ่นใหม่ 3 อย่าง ได้แก่ โมเดล ไดอะแกรม และสื่อดิจิทัล สอดคล้องกับ Wisetsat (2019) ที่กล่าวว่าการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นเชิงนวัตกรรมจะช่วยส่งเสริมนวัตกรรมการศึกษาของครู สอดคล้องกับ Phusee-orn (2011) ที่กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมประเภทหนึ่งซึ่งจะมีคุณภาพเมื่อกระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยมีการศึกษาและทำความเข้าใจจากข้อมูลพื้นฐาน ร่างนวัตกรรม ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ปรับปรุงนวัตกรรม ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพ ปรับปรุงนวัตกรรมเมื่อนำไปพัฒนาครูจะช่วยส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของเบนเดอร์ (Bender, 2012) ที่ว่าการเรียนรู้ในลักษะโครงงานผู้เรียนจะได้เผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์จริง โดยที่ผู้สอนมีการสร้างแรงบัลดาลใจ (Motivating) และกระตุ้นด้วยคำถามจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและอยากเรียนรู้ และการที่ผู้สอนจัดสถานการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มจะส่งผลให้ภาระงานที่พัฒนาขึ้นประสบผลสำเร็จ และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Matthews and Johnson (2017) ที่ได้ทำการวิจัยโดยจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน สามารถส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาปริญญาตรีได้ดี สอดคล้องกับคอล์บ (Kolb, 2014) ที่ว่าการจัดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจนเกิดประสบการณ์รูปธรรมให้ผู้เรียนได้สะท้อนประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้และให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้จากประสบการณ์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lee and Benza (2015) ที่ได้ทำการวิจัยในการจัดการเรียนรู้กับนักศึกษาปริญญาตรี โดยได้จัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ให้เกิดประสบการณ์จริงผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนให้เกิดประสบการณ์จริงสามารถส่งเสริมนักศึกษาปริญญาตรีให้มีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมสูงขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของเอ็ดเวิร์ด (Edwards, 2012) ที่ว่าการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยเรื่องของการเพิ่มแหล่งเรียนรู้ได้ดี และช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงความรู้ของผู้เรียน สามารถตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียนการเรียนการสอนจะเป็นการตอบสนองความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคลได้ดี ทำให้การจัดการศึกษาเป็นระบบและเป็นขั้นตอน ช่วยให้การศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้นในขณะที่วิธีสอนปกติไม่มี และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Davis Hartshorne and Ring (2010) และ Amelink and Scales (2013)ที่ได้จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาปริญญาตรี โดยนำเทคโนโลยีในการศึกษามาออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีในการศึกษาสามารถส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาปริญญาตรีได้ดี

สรุป

รูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นการออกแบบการสอนที่มุ่งส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับครูรุ่นใหม่ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง และ 6) ระบบสนับสนุน ทั้งนี้ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมาย ขั้นที่ 2 ระดมสมอง ขั้นที่ 3 ออกแบบนวัตกรรม ขั้นที่ 4 สะท้อนนวัตกรรม ขั้นที่ 5 จัดการเรียนรู้ และขั้นที่ 6 ประเมินผล เมื่อนำขั้นตอนตามรูปแบบนี้ไปจัดการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมของครูรุ่นใหม่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ตีความบริบท สร้างแนวคิด ร่วมมือกับผู้อื่น สะท้อนแนวคิด นำเสนอแนวคิด และประเมินความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 หากนำรูปแบบการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมของครูรุ่นใหม่ไปใช้ควรจัดการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกำหนดเป้าหมาย ขั้นระดมสมอง ขั้นออกแบบนวัตกรรม ขั้นสะท้อนนวัตกรรม ขั้นจัดการเรียนรู้ และขั้นประเมินผล จึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ควรศึกษาต่อว่าทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกำหนดเป้าหมาย ขั้นระดมสมอง ขั้นออกแบบนวัตกรรม ขั้นสะท้อนนวัตกรรม ขั้นจัดการเรียนรู้ และขั้นประเมินผลนอกจากจะส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมของครูรุ่นใหม่แล้ว ยังส่งเสริมต่อสมรรถนะวิชาชีพครูอื่นอีกหรือไม่

References

Amelink, C. T., Watford, B. A., & Scales, G. (2012). Developing Innovative Thinking among Engineering Undergraduates: Examining the Role of Slate Enabled Technology. In *Frontiers in Education Conference (FIE)* (pp. 1–6). October 3–6, 2012.

Amelink, C., Fowlin, J., & Scales, G. (2013). Defining and Measuring Innovative Thinking among Engineering Undergraduates. In *American Society for Engineering Education 120th ASEE Annual Conference and Exposition* (pp. 1–5). June 22–23, 2013.

Australian National Training Authority (ANTA). (2001). *Innovation: Ideas That Work for Trainers of Innovation at Work Skills*. Brisbane: Australian National Training Authority.

Barkley, E. F., Cross, K. P., & Major, C. H. (2014). *Collaborative Learning Techniques: A Handbook for College Faculty*. (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.

Bender, W. N. (2012). *Project-Based Learning: Differentiating Instruction for the 21st Century*. United States: Corwin.

Boks, C., & Pascual, O. (2004). The Role of Success Factors and Obstacles in Design for Environment: A Survey among Asian Electronics Companies. In *Proceedings of the International Symposium on Electronics and the Environment (ISEE '04)* (pp. 208–213). May 10, 2004.

Davis, H., Hartshorne, R., & Ring, G. (2010). Being an Innovative Teacher: Preservice Teachers' Conceptions of Technology and Innovation. *International Journal of Education*, 2(1), 1–27.

Drapeau, P. (2014). *Sparking Student Creativity: Practical Ways to Promote Innovative Thinking and Problem Solving*. Virginia, USA: ASCD.

Edwards, A. (2012). *New Technology and Education*. London: A&C Black.

Keeves, J. P. (1997). Models and Model Building. In *Educational Research, Methodology, and Measurement: An International Handbook*. (2nd ed.). UK: Pergamon.

Kolb, D. A. (2014). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. (2nd ed.). United States: Pearson Education.

Lee, C., & Benza, R. (2015). Teaching Innovation Skills: Application of Design Thinking in a Graduate Marketing Course. *Business Education Innovation Journal*, 7(1), 43–50.

Lee, S. (2018). *Innovation, Entrepreneurship & Sustainability Summer Program*. Taipei: National Taiwan University.

Matthews, W., & Johnson, D. C. (2017). Promoting Technology-Based Collaboration among Pre-Service Music Educators: An Inter-University Project. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 29(3), 436–446.

Ministry of Education. (2018). *The Qualifications Framework for Thailand's Higher Education B.E. 2561*. Bangkok: Prime Minister's Office.

Office of the Higher Education Commission. (2007). *15-Year Long-Term Higher Education Framework No. 2 (2008–2022)*. Bangkok: Ministry of Education.

Phusee-orn, S. (2011). *Application of SPSS in Research Data Analysis*. (5th ed.). Bangkok: Mahasarakham University.

Varnhagen, C., et al. (2010). *Teaching, Research, and Discovery Learning: Recommendations for a Great University*. Canada: University of Alberta.

Wilson, L. O. (2016). *Anderson and Krathwohl–Bloom's Taxonomy Revised: Understanding the New Version of Bloom's Taxonomy*. Retrieved October 18, 2025, from https://quincycollege.edu/wp-content/uploads/Anderson-and-Krathwohl_Revised-Blooms-Taxonomy.pdf

Wisetsat, C. (2019). The Development of Teaching Model to Promote Innovative Teaching Skills for Pre-Service Teachers. *Humanities and Social Sciences Journal, Ubon Ratchathani Rajabhat University*, 10(2), 305–320.

Wisetsat, C., & Nuangchalerm, P. (2019). Enhancing Innovative Thinking of Thai Pre-Service Teachers through Multi-Educational Innovations. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 7(3), 409–419.

Wu, C. H., Hwang, G. J., Kuo, F. R., & Huang, I. (2013). A Mindtool-Based Collaborative Learning Approach to Enhancing Students' Innovative Performance in Management Courses. *Australasian Journal of Educational Technology*, 29(1), 128–142.